

Yleistä pelastustoimen palveluluokista

Pelastustoimen palveluluokat ja sisälllys:

4802 Onnettomuuksien ehkäisy.....	1
4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta	3
4804 Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta	4
4805 Pelastustoiminta	5
4808 Varautuminen ja väestönsuojelu (Väestönsuojeluun varautuminen 1.1.2026 alkaen)	8
Versiohistoria.....	9

4802 Onnettomuuksien ehkäisy

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluluokalle kuuluvat hyvinvointialueen pelastustoimen riskienarviointiin perustuvat valvontasuunnitelman mukaiset pelastustoimen valvontatehtävät, onnettomuuskehityksen seuranta, turvallisuusviestintä ja onnettomuuksien ehkäisemisen viranomaispalvelut. Tilikaudesta 2026 alkaen palveluluokalle raportoidaan myös palontutkinta ja onnettomuuksien ehkäisyyn varautuminen [2025/2]. (Pelastuslaki (379/2011) 41–43 § ja 78–85 §.)

Kulut

Palveluluokalle kuuluvia tyypillisiä kuluja ovat henkilöstökulut, tiloihin liittyvät kulut (esim. siivous- ja vuokratkulut), virkavaatekulut, ajoneuvojen polttoaine-, huolto- ja ylläpitokulut, tietotekniikkaan, tietojärjestelmiin ja tietoliikenteeseen liittyvät kulut (esim. puhelin-, tietokone- ja käyttöjärjestelmäkulut) sekä erilaiset viestintä- ja opasmateriaalit. On huomiotava, että onnettomuuksien ehkäisytyötä tekevät onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstön (esim. palotarkastajat) lisäksi myös pelastustoiminnan henkilöstö, jonka henkilöstökulut tulee kohdentaa tälle palveluluokalle. Henkilöstöresurssia vaativia viranomaispalveluita ovat esimerkiksi ohjaus, neuvonta ja lausunnot muille viranomaisille.

Tilikaudesta 2026 alkaen palveluluokalle kuuluvat palontutkinnan kulut, riippumatta palontutkinnan organisoitumisesta hyvinvointialueella. Tason I -palontutkinta suoritetaan yleensä pelastustoiminnan yhteydessä syttymissyyntä arviointina ja tähän käytettävän henkilöstöresurssin kulut tulee erottaa onnettomuuksien ehkäisyn palveluluokalle. Tason II -palontutkinnalla tarkoitetaan sellaisen tulipalon tutkintaa, jonka vaikutukset ovat olleet vakavat esimerkiksi palokuoleman, vakavan loukkaantumisen tai merkittävien omaisuusvahinkojen vuoksi, ja tilanteen perusteellinen selvittäminen vie huomattavia aikaresursseja. Myös tason II -tutkinnasta syntyvät henkilöstö- ja muut kulut tulee kohdentaa palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy. Palontutkinnan muihin kuluihin kuuluvat esimerkiksi tutkinnassa käytettävät suojavaatteet ja varusteet. Huomiotavaa on myös, että pelastustoimen toimenpiderekisterin täyttö kaikkien onnettomuuksien osalta on palontutkinnan tehtävä. [2025/2.]

Turvallisuusviestintää tuotetaan hyvinvointialueella palvelutasopäätöksessä päätetyn mukaisesti. Turvallisuusviestintään liittyviä kuluja ovat erilaiset harjoitussammuttimien täyttöön ja täyttölaitteisiin sekä alkusammutuskoulutuskalustoon liittyvät hankinta- huolto- ja ylläpitokulut. Muita turvallisuusviestinnälle

tyypillisiä kuluja syntyy valistusteltoista, -kalustosta ja -materiaaleista, videotykeistä sekä kuljetuskalustosta (esim. valistuskärry). Turvallisuusviestinnän kuluksi luetaan myös palomuseoiden ylläpitokulut.

Tuotot

Onnettomuuksien ehkäisyn tuotot ovat maksutuottoja. Tuottoja syntyy toimenpidemaksuista ja muista maksuista niistä palveluista, joiden hinnoittelu ei välttämättä kata tuotantokustannuksia täysimääräisesti. Tällaisia maksuja ovat pelastustoimen viranomaisvalvontamaksut, jotka voidaan periä pelastuslain (379/2011) 96 §:n mukaisesti. Näitä ovat muun muassa määräaikaisen valvonnan asiakasmaksut (yleinen palotarkastus), jälkivalvontamaksut, erityisten ja ylimääräisten palotarkastusten maksut sekä useimmat viranomaispalveluihin liittyvät maksut.

Viranomaispalveluita, joista voidaan periä maksuja, ovat esimerkiksi yrityksille ja yhteisöille annettavat päätökset. Viranomaispalveluita, joista ei puolestaan peritä maksuja, ovat esimerkiksi lausunnot muille viranomaisille liittyen kaavoitukseen tai rakentamiseen sekä ohjaus ja neuvonta. Onnettomuuksien ehkäisyn maksutuottoihin kuuluvat myös asiakirjavalvontaan ja yleisötilaisuuden valvontaan liittyvät tuotot. Kaikki pelastustoimen valvontamaksut tulee kohdentaa palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy lukuun ottamatta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (2005/390) perusteella tehtävää valvontaa.

Palveluluokalle kuuluvia sisäisiä tuottoja syntyy, kun tuotetaan onnettomuuksien ehkäisyn palveluita hyvinvointialueelle (esim. palotarkastukset hyvinvointialueen muihin kuin pelastustoimen kiinteistöihin).

Huomioitavaa

Kemikaalikohteisiin säännöllisesti suoritettavat valvontakäynnit ovat osa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (2005/390) perusteella suoritettavaa määräaikaista valvontaa. Näistä valvontakäynneistä syntyvät kulut ja tuotot tulee kohdentaa palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta.

Hyvinvointialueen pelastustoimi huolehtii turvallisuusviestinnästä palvelutasopäätöksessä linjatun mukaisesti. Tällöin on kyse pelastustoimelle kuuluvasta lakisääteisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, josta ei peritä maksuja. Erilaisia maksullisia koulutuksia ei ole mahdollista tuottaa pelastustoimen kalusto- tai henkilöstöresursseilla.

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluluokalle ei sisälly paloilmoittimen erheellisen toiminnan maksutuotot (ns. erhe-maksut) eikä näiden laskutuksesta aiheutuvat kulut, vaikka laskutusta tehtäisiin onnettomuuksien ehkäisyn henkilöresursseilla. Nämä tuotot ja kulut kuuluvat palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta (ks. tarkemmin 4805 Pelastustoiminta -palveluluokan tuotot).

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamisessa voidaan käyttää apuna sivutoimista henkilöstöä, sopimuspalokuntia (vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa, sotilaspalokuntaa) tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan, kun niiden kanssa tästä sovitaan. Siltä osin, kun sopimushenkilöstö, sopimuspalokunta tai muu pelastusalalla toimiva yhteisö osallistuu onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen, niistä syntyvät kulut kohdennetaan palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy tilikaudesta 2026 alkaen. Sopimuspalokuntasopimuksin ei kuitenkaan voi mahdollistaa sopijaosapuolille pelastustoimen kaluston käyttämistä muuhun kuin pelastuslain mukaisten tehtävien hoitamiseen. [2025/2.]

Tilikaudesta 2026 alkaen palveluluokalle kuuluvat onnettomuuksien ehkäisyn jatkuvuuden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet ja ennakkovalmistelut, joilla varmistetaan onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottaminen normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Onnettomuuksien ehkäisyyn varautuminen tarkoittaa varautumista myös esimerkiksi yllättäviin turvallisuusviestinnän ja valvonnan tarpeisiin. [2025/2.]

4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta on säädetty pelastusviranomaisen tehtäväksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) (jatkossa kemikaaliturvallisuuslaki). Kemikaalivalvonnan nettokustannusvaikutusten tulisi olla nolla euroa, sillä kemikaalivalvonta on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset kattavaan hintaan. Tämän vuoksi kemikaaliturvallisuuslain perusteella pelastusviranomaiselle säädettyistä tehtävistä aiheutuvat kulut ja saadut tuotot tulee erotella täysimääräisesti palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta. (Kemikaaliturvallisuuslaki (390/2005) 25 §, 27 a §, 59 a §, 64 §, 81 §, 91 §, 99 §, 111 § ja 115 §.)

Kulut

Palveluluokalle kuuluvia tyypillisiä kuluja ovat henkilöstökulut, tiloihin liittyvät kulut (esim. siivous- ja vuokratulot), virkavaate-, suojavaruste ja muut varustekulut, ajoneuvojen polttoaine-, huolto- ja ylläpitokulut sekä tietotekniikkaan, tietojärjestelmiin ja tietoliikenteeseen liittyvät kulut (esim. puhelin-, tietokone- ja käyttöjärjestelmäkulut). Palveluluokan suurimmat kulut aiheutuvat tehtävää suorittavien asiantuntijoiden (esim. palotarkastajien, paloinsinöörien ja palomestareiden) henkilöstökuluista.

Tuotot

Palveluluokalle kuuluu viranomaisvalvontaan liittyviä maksullisia tehtäviä, joiden tuotot ovat maksutuottoja. Maksullisia tehtäviä ovat ilmoitukset vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista sekä ilmoituksen käsittely, käsittelyyn liittyvä päätös ja tarkastus (kemikaali-ilmoitus). Lisäksi pelastusviranomaiset suorittavat kemikaaliturvallisuuslailla (390/2005) säädettyjä, valvontasuunnitelman mukaisia, määräaikaista valvontatoimenpiteitä erilaisiin kemikaalilaitoksiin ja -kohteisiin. Nämä tarkastuksista saatavat tuotot tulee kohdentaa palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta.

Nestekaasun tilapäiseen varastointiin liittyvä menettely on myös osa vaarallisten kemikaalien valvontaa, ja se pitää sisällään maksullisia päätösasiakirjoja ja tarkastuksia. Tarkastukset ovat tyypillisesti esimerkiksi rakennustyömailla tehtäviä valvontakäyntejä.

Ilmoitusmenettely ilotulitteiden varastoinnista kaupan yhteydessä (esim. vuodenvaihteessa ja venetsialaiset elokuun lopussa) kuuluu palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta. Valvontaprosessiin liittyy päätöksiä sekä erilaisia valvontakäyntejä, joista syntyy maksutuottoja. Ympäri vuoden taas käsitellään erilaisia ilotulitteiden käyttöön liittyviä yksityisten henkilöiden ilotulitusilmoituksia, joista tehtävät päätökset ovat maksullisia. Koska kyseessä on kemikaaliturvallisuuslain (2005/390) perusteella pelastusviranomaiselle säädetty tehtävä, tulee se hinnoitella kustannusvastaavasti.

Erilaisten pyroteknisten tuotteiden erikoistehostepäätökset (pyro-päätökset) ovat kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) mukaisesti pelastusviranomaiselle säädettyjä tehtäviä, joista syntyvät maksutuotot kuuluvat siten palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta.

Myös öljylämmityslaitteistojen käyttöönottoon liittyvistä katselmuksista saatavat maksutuotot kuuluvat palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta.

Ulkoisten viranomaistehtävien tulojen lisäksi myös mahdollisista hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöihin ja hyvinvointialueen vuokrakiinteistöihin tehtävistä kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) mukaisista valvontatehtävistä tulevat tuotot kohdistetaan palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta.

Huomioitavaa

Kun erikoistehostepäätös tehdään osana yleisötilaisuuden valvontaa, tulee erikoistehostepäätöksen maksutuotto kohdentaa palveluluokalle 4803 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta ja yleisötilaisuuden valvontamaksu (maksutuotto) palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy.

4804 Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta

Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan palveluluokalle katsotaan kuuluvaksi sellaiset pelastusviranomaisen vastuulle kuuluvat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen sekä muut pelastustoiminnaksi katsottavat ympäristövahingon tai niiden uhan vaatimat kiireelliset toimenpiteet, jotka vaativat kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi silloin, kun aiheutuvat kustannukset tai vahingot eivät ole ilmeisessä epäsuhteessa uhattuina oleviin taloudellisiin ja muihin arvoihin nähden eivätkä toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi (Pelastuslaki (379/2011) 32 § ja 36 a §).

Öljyvahingoilla tarkoitetaan maa-alueella tapahtuvaa öljyvahinkoa, jossa maahan tai veteen joutunut öljy aiheuttaa haittaa tai vahinkoa ihmiselle tai ympäristölle, sekä alusöljyvahinkoa, jossa aluksesta alun perin lähtenyt tapahtumasarja vaarantaa vesialueiden tilaa. Aluskemikaalivahingolla tarkoitetaan merialueella aiheutuvaa tapahtumasarjaa, jossa kyseessä on muu haitallinen aine kuin öljypäästö, ja joka voi vaarantaa meriympäristöä.

Kulut

Palveluluokalle kuuluvia tyypillisiä kuluja ovat henkilöstökulut, tiloihin liittyvät kulut (esim. siivous- ja vuokratulot), virkavaate- ja varustekulut sekä kaluston hankinta-, huolto- ja ylläpitokulut. Palveluluokalle kuuluvat henkilöstökulut syntyvät pelastushenkilöstön työstä onnettomuus- tai torjuntapaikalla. Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntatyöhön liittyviä kuluja syntyy myös erityiskalustosta, kuten aluksista, veneistä ja puomeista, sekä roiskesuojapuku-, imeytysaine- ja jätekuluista.

Pelastustoimintaa johtavalla viranomaisella on oikeus onnettomuustilanteessa ottaa tilapäisesti käyttöön vahinkojen torjuntaan sopivia laitteita ja tarvikkeita, tarpeellisia viestintä- ja kuljetusvälineitä, työkoneita ja -välineitä sekä lastaukseen, purkaukseen tai väliaikaiseen varastointiin tarvittavia tiloja ja paikkoja. Pelastustoimintaa johtava viranomainen voi myös määrätä asettamaan henkilöstöä käyttöönsä. Käyttöön otetusta omaisuudesta ja torjuntatehtävien suorittamisesta aiheutuvat mahdolliset kulut kuuluvat palveluluokalle 4804 Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta.

Tuotot

Palveluluokalle kuuluvia tuottoja ovat hyvinvointialueen saamat korvaukset. Ympäristövahinkorahastolta kalustohankintoihin tai hankkeisiin saadut avustukset kohdennetaan avustettavan kohteen mukaisesti joko käyttötalouteen tai investointeihin hyödykkeen rahoitusosuudeksi.

Öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjumisesta vastaavalla viranomaisella on oikeus saada vahingon torjunnasta aiheutuneista kustannuksista korvaus vahingosta vastuulliselta tai hänen vakuutuksenantajaltaan. Nämä korvaukset kirjataan menon vähennykseksi, ei tuotoksi.

Tilanteessa, jossa vastuullista tahoa ei löydy, voidaan korvausta hakea 1.1.2025 lähtien ympäristövahinkorahastosta tai viimekädessä kansainvälisestä IOPC rahastosta.

Ympäristövahinkorahastosta voi hakea myös korvausta öljyvahinkojen torjuntaan siltä osin, kun vahingon aiheuttajaa ei löydy. Myös nämä rahastoilta saadut korvaukset kirjataan menon vähennykseksi.

Huomioitavaa

Tilikaudesta 2026 alkaen palveluluokalle kuuluvat myös öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan jatkuvuuden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet ja ennakkovalmistelut, joilla varmistetaan tehtävien hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet normaaliolojen häiriötilanteessa sekä poikkeusoloissa [2025/2].

4805 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan palveluluokalle kuuluvat kiireelliset toimenpiteet tulipalon tai muun onnettomuuden uhatessa ja niihin varautuminen sekä tilanteet, joissa toimenpiteet eivät ole muutoin tai muun viranomaisen tai organisaation hoidettavissa. Palontutkinta kuuluu tilikaudesta 2026 alkaen palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy. [2025/2.] Pelastustoiminnan palveluihin kuuluvat hälytysten vastaanottaminen, väestön varoittaminen (onnettomuustilanteessa), uhkaavan onnettomuuden torjuminen, onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen, tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittamisen tehtävät, sekä näihin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnat. (Pelastuslaki (379/2011) 32 §.)

Kulut

Palveluluokalle kuuluvia tyypillisiä kuluja ovat henkilöstökulut, tiloihin liittyvät kulut (esim. siivous- ja vuokratkulut), virkavaate- ja varustekulut, ajoneuvojen ja kaluston polttoaine-, huolto- ja ylläpitokulut sekä tietotekniikkaan, tietojärjestelmiin ja tietoliikenteeseen liittyvät kulut (esim. puhelin-, tietokone- ja käyttöjärjestelmäkulut).

Hälytysten vastaanottamiseen liittyviä kuluja ovat asemakuulutus- ja hälytysvalolaitteiden sekä viranomaisverkko (VIRVE) -päätelaitteiden hankinta- ja ylläpitokulut, hätäkeskustietojärjestelmä Ericaan liittyvät kulut sekä kenttäjohtamisjärjestelmään (KEJO) ja tilannekeskustoimintaan liittyvät kulut.

Väestön varoittamisen kuluja ovat onnettomuustilanteessa paikalliseen väestön varoittamiseen ja evakuointiin liittyvät kulut, kuten tulipalon seurauksena kerrostalon evakuointi tai alueellisesti annettu vaaratiedote. Väestöhälyttimien kunnossapitoon liittyvät kustannukset ja muut normaaliolojen väestön varoittamisen ja evakuoinnin järjestelmien kustannukset kuuluvat palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta. Kuitenkin väestön varoittamisen varajärjestelmistä tai normaaliolojen varoittamis- tai evakuointitoimista

poikkeavien järjestelyiden kustannukset kuuluvat palveluluokalle 4808 Varautuminen ja väestönsuojelu (Väestönsuojeluun varautuminen 1.1.2026 alkaen).

Uhkaavan onnettomuuden torjumiseen liittyviä tehtäviä voivat olla esimerkiksi CBRNE-tilanteet ja erilaiset myrskyvauriotilanteet, puiden kaadot ja erilaisten rakenteiden kiinnitykset tai tukemiset, sekä niihin liittyvät varusteet ja laitteiden vuokrat.

Onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen voi aiheuttaa materiaalisia kustannuksia tai korvausvastuuta. Esimerkiksi liikenneonnettomuudessa ihmisen pelastaminen onnettomuusajoneuvosta on pelastustoimen tehtävä, samoin kuin ajoneuvon siirto pois vaarallisesta paikasta, mutta luovutettaessa potilas ensihoidolle tehtävä on pelastustoiminnan osalta ohi. Toisinaan ihmisten suojaamiseksi tai siirtämiseksi pois onnettomuusalueelta on järjestettävä linja-auto tai muu väline.

Palveluluokalle kuuluu myös tulipalojen sammuttamiseen liittyviä kustannuksia, joita ovat esimerkiksi paineilmalaitteet, savusukelluskelpoisuuteen liittyvät harjoitteet ja testit sekä testaamiseen ja kelpoisuuden todentamiseen liittyvät välinekulut, pelastus- ja raivauskalusto sekä työvälineet. Myös käsisammuttimiin ja niiden huoltoon sekä paineilmahuoltoon liittyvän erityisosaamisen hallinnan kulut kuuluvat palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta.

Vahinkojen rajoittamisen tehtävät tarkoittavat niitä välittömiä toimia, joita onnettomuuden tai sen uhan rajoittamiseksi on tehtävä heti tilanteen stabilisoimiseksi. Näitä voivat olla esimerkiksi erilaiset kaivinkoneiden tai kuormauslaitteiden työvoima- ja vuokrat. Tämä on tyyppinen toimivaltuuksiin liittyvä kustannusten muoto, jossa ulkopuolinen veloitetaan osallistumaan pelastustoimintaan. Jälkivahinkojen torjunta sitä vastoin ei ole vahinkojen rajoittamista eikä siten osa lakisääteistä pelastustoimintaa. Jälkivahinkojen torjunnan kustannukset eivät kuulu pelastustoimelle eikä esimerkiksi pelastustoimen kaluston käyttö näissä tehtävissä ole mahdollista.

Pelastustoiminnan tehtäviin liittyviä johtamis- ja viestintätoimintojen kuluja syntyy henkilöstöstä (operaattorit, operatiiviset palopäälliköt ja palomestarit ja paloiesimiehet), johtautoista ja niiden varusteista, kenttäjohtamisjärjestelmästä (KEJO), turvallisuusviranomaisverkosta (TUVE) päätelaitteineen sekä johtokeskustoiminnoista järjestelmineen pois lukien varautumisen ja väestönsuojelun osuus. Tilannekeskustoimintojen osalta tulee erottaa pelastustoimintaan kytkeytyvät tukitoiminnot ja tilannekuvan ylläpito perinteisistä puhelinvaihdepalveluista. Pelastustoiminnan kuluja ovat myös koottavien tehtävien myötä tulevat pelastustoiminnan alueellisen johtamisen kulut.

Huolto- ja muita tukitoiminnon kuluja ovat erilaisiin laitteiden ja varusteiden ylläpitoon liittyvät huoltotoimet, kuten ajoneuvojen huollot. Ajoneuvojen huollon osalta pelastustoiminnan palveluluokalle kuuluvat vain pelastustoiminnan ajoneuvojen huollot, jolloin tästä on erotettava esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisyn ja ensihoidon ajoneuvojen huoltoon käytetty resurssi. Samoin varustehuollon osalta on huomioitava, että palveluluokalle kohdentuu vain pelastustoimintaan liittyvä osuus.

Pelastustoiminnan operatiivisen henkilöstön osallistuessa onnettomuuksien ehkäisyn tehtäviin, tulee heidän henkilöstökulunsa kohdentaa palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy. On kuitenkin huomioitava, että pelastustoimintaan liittyvistä suunnitelmista syntyvät kulut, kuten erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden (UPS-kohde) ulkoiset pelastussuunnitelmat ja niitä koskevat harjoitukset,

hälytysohjeet sekä muut operatiivisen toiminnan toimintaohjeet ja suunnitelmat, kuuluvat palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta.

Pelastustoiminnan palveluiden tuottamisessa voidaan käyttää apuna sivutoimista henkilöstöä, sopimuspalokuntia (vapaaehtoista palokuntaa, laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa, sotilaspalokuntaa) tai muuta pelastusalalla toimivaa yhteisöä sen mukaan, kun niiden kanssa tästä sovitaan. Siltä osin, kun sopimushenkilöstö, sopimuspalokunta tai muu pelastusalalla toimiva yhteisö osallistuu pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen, niistä syntyvät kulut kohdennetaan palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta. Sopimuspalokuntasopimuksin ei kuitenkaan voi mahdollistaa sopijaosapuolille pelastustoimen kaluston käyttämistä muuhun kuin pelastuslain mukaisten tehtävien hoitamiseen.

Kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen kustannukset (esim. asiantuntijoiden, muodostelmien ja materiaaliavun toimittaminen tai vastaanottaminen) tulee kohdentaa palveluluokille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Tyypillisesti kustannukset kuuluvat joko palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta tai palveluluokalle 4804 Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta.

Tuotot

Palveluluokalle kuuluvat tuotot ovat tyypillisesti joko myyntituottoja tai muita toimintatuottoja. Palveluluokan myyntituottoihin kuuluvat esimerkiksi yhteistyö- ja avunantotehtävien tuotot, joita aiheutuu yleensä viereisen hyvinvointialueen pelastustehtäviin osallistumisesta. Näistä tehtävistä saatavat tuotot perustuvat sopimuksiin. Sopimusperusteiseen yhteistoimintaan kuuluvat myös tilanne- ja johtokeskustoiminnasta saatavat korvaukset toiselta hyvinvointialueelta. Kaluston myynnistä saatavat tuotot kirjataan myyntituotoksi silloin, kun kalustolla ei ole enää tasearvoa.

Palveluluokalle kuuluvat paloilmoittimen erheellisen toiminnan maksutuotot (ns. ERHE-maksut). ERHE-maksuja voidaan laskuttaa hätäkeskukseen liitettyjen automaattisten palohälyttimien toistuvista erheellisistä hälytyksistä esimerkiksi vikaantuneen palohälyttimen vuoksi, jota ei ole korjattu kehoituksista huolimatta. Nimestään huolimatta ERHE-maksut eivät kirjanpidossa ole maksutuottoja, vaan ns. sakonomaaisia maksuja ja ne kirjataan muihin tuottoihin tilille 3536 Sakot, uhkasakot ja muut sakontyyppiset maksut. Hyvinvointialueen kiinteistöihin kohdistuvat erheellisten paloilmoitinhälytysten maksutuotot ovat sisäisiä tuottoja. Pelastustoiminnan palveluluokalle sisältyy myös ERHE-maksujen laskutuksesta syntyvä kuluosuus, vaikka laskutusta tehtäisiin onnettomuuksien ehkäisyn resursseilla.

Huomioitavaa

Tilikaudesta 2026 alkaen palontutkinnan kulut ja tuotot kuuluvat palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy riippumatta siitä, miten palontutkinta on toiminnallisesti hyvinvointialueella organisoitu. Tason I - palontutkinta suoritetaan yleensä pelastustoiminnan yhteydessä syttymissyyn arviointina ja tähän käytettävän henkilöstöresurssin kulut tulee myös erottaa palveluluokalle 4802 Onnettomuuksien ehkäisy. [2025/2.]

Palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta eivät kuulu öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan liittyvät kustannukset, joita voi aiheutua esimerkiksi henkilöstöstä, materiaali- ja kalustohankinnoista ja jätteiden käsittelystä, vaan nämä kulut tulee kohdentaa palveluluokalle 4804 Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta. Kuitenkin muiden kemikaalien onnettomuudet maa-alueilla, imeytystehtävät, imeytysaineet ja kemikaalionnettomuuksissa käytettävät suojavarusteet kuuluvat palveluluokalle 4805 Pelastustoiminta.

Ensivaste- ja ensihoitotoiminta (ml. sopimushenkilöstön tuottama) tulee kohdentaa sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvalla palveluluokalla 2604 Ensihoitopalvelu.

Tilikaudesta 2026 alkaen pelastustoiminnan palveluluokalle kuuluvat pelastustoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet ja ennakkovalmistelut, joilla varmistetaan pelastustoiminnan tehtävien hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet normaaliolojen häiriötilanteessa sekä poikkeusoloissa [2025/2].

4808 Varautuminen ja väestönsuojelu (Väestönsuojeluun varautuminen 1.1.2026 alkaen)

Väestönsuojeluun varautumisen palveluluokalle kuuluvat hyvinvointialueen pelastustoimen varautuminen toimialaansa kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Väestönsuojeluun varautumisen palveluihin kuuluvat pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnittelu, väestönsuojelutehtävien edellyttämä suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittaminen, hyvinvointialueen pelastustoimen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen, väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen, väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus sekä poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen. Tilikaudesta 2026 alkaen pelastustoimen jatkuvuuden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet ja ennakkovalmistelut kirjataan aiheuttamisperiaatteen mukaisille palveluluokille. (Valmiuslaki (1552/2011) 12 § ja 121 § sekä Pelastuslaki (379/2011) 2 § ja 64–65 §). [2025/2.]

Kulut

Palveluluokalle kuuluvia tyypillisiä kuluja ovat henkilöstökulut, tiloihin liittyvät kulut (esim. siivous- ja vuokratkulut), virkavaate- ja varustekulut, ajoneuvojen polttoaine-, huolto- ja ylläpitokulut sekä tietotekniikkaan, tietojärjestelmiin ja tietoliikenteeseen liittyvät kulut (esim. puhelin-, tietokone- ja käyttöjärjestelmäkulut).

Palveluluokalle kuuluvat muut kuin päivittäiseen- ja suuronnettomuusvalmiuteen liittyvät pelastustoiminnan ja materiaallisen varautumisen kustannukset, valmiussuunnittelusta aiheutuvat kustannukset sekä valmiuslain (1552/2011) 3 §:n 1 ja 2 -kohdissa tarkoitettujen poikkeusolojen aiheuttamat toiminnan kustannukset.

Palveluluokka sisältää pelastuslain 10 luvussa säädettyistä väestönsuojeluun varautumista ja väestönsuojelukoulutusta koskevista tehtävistä huolehtimista sekä varautumista valmiuslain 116–121 §:ien mukaisten toimivaltuuksien edellyttämiin toiminnallisiin muutoksiin. Materiaalista varautumista ovat erilaiset sirpalesuojavarusteet, –liivit ja –kypärät, tai suodattimet ja suojanaamarit.

Palveluluokalle kuuluu myös pelastuslain 27 §:ssä säädettyjä väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä huolehtimista niiltä osin, kun puhutaan varajärjestelmistä tai normaaliolojen varoittamis- tai evakuoitotoimista poikkeavista järjestelyistä. Tällaisia ovat väestöhälyttimien hankintaan, kunnossapitoon ja testaukseen liittyvät kulut, joiden osalta on erotettava päivittäistoimintojen osuus poikkeusolojen osuudesta.

Palveluluokkaan kuuluu myös pelastuslain 77 §:ssä hyvinvointialueen pelastustoimen vastuulle säädetty poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen niiltä osin, kun puhutaan muista kuin päivittäis- ja suuronnettomuustilanteiden johtamisedellytysten lisäksi tarvittavista järjestelyistä ja toimenpiteistä. Suuronnettomuustilanteiden johtamisedellytyksiin kuuluu tiloihin ja teknisiin järjestelmiin liittyvät kulut.

Lisäksi sidosryhmien kanssa tehtävä suunnitelmien yhteensovittaminen on osa palveluluokan kuluja, kuten myös suuronnettomuustilanteessa tai vastaavassa alueellisen toimijan kanssa tehtävä yhteistyö. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi laajempi ja pitkäkestoinen sähkönjakeluhäiriö.

Osuus tilannekeskustoimintojen kustannuksista kohdennetaan palveluluokalle 4808 Varautuminen ja väestönsuojelu (Väestönsuojeluun varautuminen 1.1.2026 alkaen) silloin, kun kyse on poikkeusoloihin varautumisesta.

Tuotot

Palveluluokan tuottoja ovat muun muassa hyvinvointialueen varautumisen tukemisesta saadut tuotot.

Huomioitavaa

Pelastusviranomaisen tuottama suunnittelutyö sidosryhmien varautumisen tueksi sekä erilaiset käyttöjärjestelmä- tai muut koulutukset (esim. viranomaisverkon koulutus kunnan valmiusorganisaatiolle) eivät kuulu palveluluokalle.

Pelastuslain mukaisia pelastusviranomaisen tehtäviä eivät ole esimerkiksi hyvinvointialueen turvallisuuden suunnittelun palvelut, joten niitä ei voida kohdentaa lainkaan pelastustoimen palveluluokille.

Tilikaudesta 2026 alkaen hyvinvointialueen pelastustoimen jatkuvuuden turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet ja ennakkovalmistelut kirjataan aiheuttamisperiaatteen mukaisille palveluluokille. Jatkuvuuden turvaamisen tehtävät ja ennakkovalmistelut pitävät sisällään esimerkiksi varautumisen henkilöstö-, materiaali-, varuste- ja työvälinekuluja sekä varautumiseen liittyvät ajoneuvojen polttoaine-, huolto- ja ylläpitokulut. Keskeytymättömien virransyöttö- ja muiden vastaavien laitteiden kulut kohdennetaan myös aiheuttamisperiaatteen mukaisille palveluluokille. [2025/2.]

Versiohistoria

Versio	Versioon tehdyt päivitykset
Versio 0.2	Merkittävimmät muutokset on merkitty hakasulkeilla [2025/2]. Liitteen vanhoihin versioihin on mahdollista tutustua Valtiokonttorin verkkosivuilla .